11/1993. (III. 12.) OGY-határozat
A Magyar Köztársaság biztonságpolitikájának alapelvei
1993. 03. 12.

Az Országgyűlés

1. Elfogadja a Magyar Köztársaság biztonságpolitikájának alapelvei című, mellékelt előterjesztést.

2. Megbízza a Kormányt, hogy az előterjesztésben foglalt elvek következetes képviseletével, a megjelölt feladatok maradéktalan végrehajtásával tartsa fenn és erősítse hazánk biztonságát.

3. Felkéri a Kormányt, hogy a biztonságpolitikai feladatok végrehajtásáról legalább évente egy alkalommal számoljon be az Országgyűlésnek. Ez a határozat a kihirdetése napján lép hatályba.

A Magyar Köztársaság biztonságpolitikájának alapelvei

(1) A Magyar Köztársaság biztonságpolitikájának célja, hogy szavatolja

- a Magyar Köztársaság független, szuverén államiságának és területi épségének védelmét;

- a Magyar Köztársaság belső stabilitását, beleértve a demokratikus intézmények és a piacgazdaság zavartalan működését; a politikai, polgári, emberi jogok - köztük a vallási, etnikai, nemzeti és egyéb kisebbségek jogainak - teljes érvényesülését; a Magyar Köztársaság területén élők élet-, vagyon- és szociális biztonságát;

- a Magyar Köztársaság nemzetközi gazdasági, politikai, kulturális és egyéb kapcsolatai, együttműködése megszervezésének feltételeit;

- a nemzetközi béke fennmaradását és az európai stabilitás erősítését.

(2) A magyar biztonságpolitika a biztonság oszthatatlan voltából indul ki. Európában ma egyetlen állam, intézmény sem képes egyedül, önmaga a biztonságot szavatolni, vagy azt mások rovására garantálni. A Közép- és Kelet-Európa bizonytalan, átmeneti helyzetéből eredő kockázatokat a biztonság komplex gazdasági, politikai, katonai, emberi jogi, környezeti és egyéb dimenzióit is kifejező intézményrendszer, és valamennyi érintett állam együttműködése képes megfelelő módon kezelni.

Biztonságpolitikai koncepciónk abból indul ki, hogy biztonságunkat szembenállás, elzárkózás vagy egymás rovására történő vetélkedés nem erősíti, annak garantálása csak a szomszédainkkal, térségünk országaival, valamint Európa más államaival történő együttműködés által lehetséges. Ezen felfogás keretében a Magyar Köztársaságnak nincs kialakított ellenségképe. A nemzetközi politika valamennyi szereplőjét, akik a nemzetközi jog alapelveit betartják, partnerünknek tekintjük biztonságunk erősítésében.

A Magyar Köztársaság a nemzetközi jognak, az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) Alapokmányában, az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet (EBEÉ) és az Európa Tanács (ET) dokumentumaiban megfogalmazott alapelveknek és kötelezettségvállalásoknak megfelelő, más nemzetközi dokumentumokban és kétoldalú szerződésekben vállalt kötelezettségeket tiszteletben tartó biztonságpolitikát folytat.

(3) Magyarország biztonságára elsősorban az európai helyzet alakulása és a térségünkben (mindenekelőtt a szomszédos államokban) végbemenő változások gyakorolnak hatást. Ezzel kapcsolatban a legtöbb veszélyforrás régiónk gazdasági elmaradottságából, a piacgazdaságra

való áttérés nehézségeiből, évszázados megoldatlan problémákból, a diktatúrák pszichikai örökségéből, az újonnan létrejött demokratikus társadalmak fejlődési problémáiból, a térség országai közötti kapcsolatok kezdetleges állapotából, a nemzetek közötti konfliktusokból, a nemzeti, etnikai és vallási kisebbségek rendezetlen helyzetéből és a mindezekkel szoros összefüggésben lévő politikai, társadalmi instabilitásból ered. Ezen veszélyforrásokkal összefüggésben a magyar biztonság komplex tényezői a klasszikus elemek mellett - így a politikai, gazdasági, katonai, környezeti, humanitárius-ember jogi - olyan újakkal egészültek ki, mint a nemzetközi szervezett bűnözés, immigráció, menekültprobléma. Ezek közvetlen kihatással vannak az ország belső biztonságára is. Alapvető biztonsági érdekeinket e területeken elsősorban az illetékes nemzetközi szervezetek bevonásával kell megvédenünk, de bizonyos esetekben, a nemzetközi jog előírásaival összhangban, ideiglenes jelleggel, egyoldalú intézkedések is szükségessé válhatnak.

(4) A nagyhatalmak katonai szembenállásának megszűnésével a biztonság katonai tényezői visszaszorultak. Ezzel párhuzamosan a gazdasági, szociális, emberi jogi és egyéb dimenziók erősödésével kontinensünkön biztonságpolitikai szempontból is az egyik meghatározó tényezővé válik az Európai Közösségben (EK) csoportosuló országok formálódó Politikai Uniója, az annak keretei között kibontakozó közös kül- és biztonságpolitika, és a perspektivikusan közös védelempolitika. A Magyar Köztársaság biztonságát az EK teljes jogú tagságának elnyerése alapvetően garantálja. Az integrálódási folyamat következő lépése biztonságpolitikai szempontból a társulási szerződés következetes megvalósítása, a politikai és védelmi együttműködésbe történő mielőbbi bekapcsolódás kell, hogy legyen. A magyar biztonságpolitika abból a megfontolásból indul ki, hogy az EK, a NATO, az EBEÉ, a Nyugat-Európai Unió (NYEU), az Észak-atlanti Együttműködési Tanács és az ET továbbra is aktív szerepet vállal a térség gazdasági és politikai stabilitásának erősítésében, a demokratikus viszonyok és a piacgazdaság irányába mutató reformok támogatásában és a védelmi szféra megreformálásában, a hatékony válság- és konfliktuskezelő mechanizmusok kialakításában, a térség nemzetközi kapcsolatrendszerének újjáépítésében és az új európai biztonsági struktúrába való beillesztésében.

Ezen szempontok figyelembevételével biztonságpolitikánk alapvető célja azon nyugat-európai integrációkhoz való, a későbbi teljes betagozódás érdekében történő közeledésnek a folytatása, amelyek hosszabb távon biztosítják az ország biztonságát. Jelenlegi helyzetünkben még nincsenek meg a teljes integrálódásunkhoz szükséges belső és külső feltételek. A kapcsolatok elért szintjére, intézményeire alapozva olyan konkrét kül- és biztonságpolitikai, katonai együttműködést kezdeményezünk, amely fokozatosan elvezet a teljes jogú NATO- és NYEU-tagság feltételeinek megteremtéséhez. Egyúttal lényegesnek tartjuk, hogy az egyes intézmények és szervezetek között kiegyensúlyozott kapcsolatokra törekedjünk.

Érdekeltek vagyunk, hogy térségünk valamennyi államának demokratikus fejlődése is elvezessen az euro-atlanti biztonsági közösségbe való integrálódásukhoz. E szempont figyelembevételével is fejlesztjük jószomszédi kapcsolatainkat a térségünk demokratikus útra lépett országaival.

(5) Biztonságpolitikánk alapvető feladata a meglévő válságok és konfliktusok kezelésére alkalmas intézmények támogatása, munkájának elősegítése. Az ENSZ Alapokmányában biztosítottak a megfelelő keretek a nemzetközi biztonság garantálásához és ezért Magyarország hozzá kíván járulni és egyben kész biztosítani a feltételeket az ENSZ-nek a konfliktusmegoldásban játszott szerepének növeléséhez, más európai intézményekkel együttműködve.

Az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet (EBEÉ) egyedülálló az európai biztonsági szervezetek között, mivel minden szempontból átfogó jellegű: összefogja

kontinensünk és Észak-Amerika valamennyi államát, tevékenysége kiterjed a biztonság valamennyi, katonai és nem katonai vetületére is. Az EBEÉ az Európa Tanáccsal együtt fontos keretet kínál biztonságpolitikai törekvéseinkhez: mind az emberi jogok rögzítése, mind pedig azok elfogadása és megvalósítása terén.

(6) A Magyar Köztársaság biztonságpolitikájában fontos szerepet kap az a törekvés, hogy kihasználjuk a regionális együttműködés által kínált lehetőségeket. A függetlenségüket visszanyert államok körében a térségi kooperációra irányuló igényt, valamint köztük és a velük közvetlenül szomszédos nyugati államok között alakuló kapcsolatokat e terület fejlődésében az egyik legígéretesebb elemnek látjuk. Ugyanakkor szem előtt kell tartanunk, hogy bármely helyi területi együttműködés politikai terve csak addig és úgy elfogadható, amíg és amennyiben az hozzájárul az összeurópai egyesülési folyamatba való bekapcsolódásunkhoz.

(7) A szomszédos államokkal kialakítandó stabil, kooperatív jószomszédi viszony szempontjából kiemelt fontossággal bír az országaink közötti gazdasági, emberi jogi és kisebbségi együttműködés erősítése. Ehhez megfelelő alapot teremthetnek az új alapszerződések, amelyek pozitív hatását tovább erősítik a hagyományos leszerelésről, a bizalomerősítésről kötött nemzetközi megállapodások, illetve a kétoldalú katonai kapcsolatokat szabályozó, bizalomerősítő intézkedéseket is magukba foglaló kétoldalú megállapodások. Ebben az összefüggésben arra törekszünk, hogy valamennyi szomszédos államunkkal erősítsük a szubregionális és határmenti együttműködésünket a népek közötti megértés és ezáltal biztonságunk növelésének érdekében.

(8) Térségünkben jelentős destabilizációs faktorként jelentkezik a nemzeti kisebbségek jogainak tagadásán alapuló politika, az intoleráns nacionalizmus. A nemzeti kisebbségi problémát a nemzetközileg is kodifikált, jogilag kötelező érvényű normák, elvek alapján, aktív nemzetközi együttműködéssel kell megoldani. Ezzel kapcsolatban lényeges szempont, hogy a nemzeti-etnikai kisebbségek problémaköre - miként azt az 1992. évi EBEÉ-dokumentum is deklarálja - nem tekinthető az adott állam kizárólagos belügyének, s nem is csak regionális jellegű, hanem az egész EBEÉ-térség biztonságát érintő biztonsági-emberi jogi kérdés. Ennek megfelelően a nemzeti kisebbségek helyzetének rendezésében az EBEÉ és az ET jelenlegi és most kialakuló normái alapján kívánunk hozzájárulni olyan tartós és mindenki számára elfogadható garanciákat nyújtó megoldások megtalálásához, amelyek lehetővé teszik a konfliktusok megelőzését, illetve megoldását.

Magatartásunknak tükröznie kell azon elvet, hogy a magyar kisebbségek jogainak biztosítását a szomszédos országokkal kívánatos jószomszédi kapcsolatok alapvető követelményének tekintjük. E kérdés megoldásában nemcsak a Kárpát-medencében, de az egész közép- és kelet-európai térségben elutasítjuk mind a meglévő határok erőszakos megváltoztatását, mind a lakosság etnikai összetételének bármilyen eszközökkel történő mesterséges megváltoztatását.